

serie
Mooiste dorpen

Dit is het achtste deel (slot) in een serie over plaatsen die waren genomineerd voor de ANWB-verkiezing "Allermooiste dorp van Nederland".

Landelijk wonen én dicht bij Amsterdam

Jan Kas

Een specifieke grijs tint geeft de houten panden in het oude centrum hun karakteristieke uitstraling. De kleur-nuance staat bekend als "broekergrijs". Broek in Waterland is een rustig, pittoresk dorp onder de rook van Nederlands drukke hoofdstad.

Water en monumentale panden zijn kenmerkend voor Broek in Waterland. beeld Niek Stam

Johanna Huizer is secretaris van de dorpsraad. beeld Niek Stam

De toren van de dorpskerk steekt overal bovenuit. beeld Niek Stam

Waar zijn we vandaag?

In Broek in Waterland, gemeente Waterland, net boven Amsterdam. Ruim 2750 inwoners. Dorpelingen spreken kortweg van Broek. De dorpsnaam verwijst naar moerassig, drassig land. Broek telt 83 rijksmonumenten.

Wat is de eerste indruk?

Vanaf de N247, de doorgaande weg tussen de A10 en Edam en Volendam, is de spitse toren van de dorpskerk van ver zichtbaar, over de vlakke, groene weilanden heen. Verder gaat Broek in Waterland achter veel bomen schuil. In het dorp is de keuze: Broek in Waterland-Noord of -Zuid? Een bordje "Historisch centrum" wijst richting Noord. Via straten met gewone bebouwing komen we bij de dorpskerk. Rondom huizen met houten gevels die voor het dorp zo beeldbepalend zijn, de meeste in broekergrijs.

Hoe is het dorp ontstaan?

Oude documenten vermelden Broec (1342) of Broec in Waterlant (1420). In de zeventiende en achttiende eeuw was Broek zeer welvarend. Rijke, veelal Amsterdamse, renteniers woonden er. Andere inwoners hadden succes

met de koopvaart en de graanhandel en op de Amsterdamse beurs. Statige, houten huizen met siertuinen gaven Broek internationale bekendheid. Veel gevels hebben nog het aanzien uit de achttiende of negentiende eeuw.

Wie leidt ons rond?

Johanna Huizer, secretaris van de dorpsraad. Woont inmiddels zo'n twintig jaar in een woonboot aan de rand van het dorp. Broek

„We fietsten al vaak naar Broek. Dat gaf ons altijd een gevoel van vakantie”

kent ze al veel langer. „Vrienden woonden er. Vanuit Amsterdam fietsten we regelmatig hiernaartoe. We pakten de pont bij het Centraal Station en een half uur later waren we in Broek. Dat gaf altijd een vakantiegevoel. Onze kinderen leerden hier schaatsen.”

Hoe is het leven in Broek?

„Het mooie is dat je lekker landelijk woont en wel alle mogelijkheden van Amsterdam hebt. In twaalf minuten ben je met de bus in het centrum en de stad is nog bereikbaarder sinds de metro in Amsterdam-Noord begint.

Een museumdorp is Broek absoluut niet, daar is het veel te levendig voor. Er zijn veel initiatieven en activiteiten voor alle leeftijdsgroepen, drie koren, voetbal, gymnastiek, eetgelegenheden genoeg, veel jonge gezinnen met kinderen.”

Een minpuntje misschien?

„Een doorn in het oog is de drukke N247, die Broek in tweeën splitst. Per etmaal zijn er 22.000 voertuigbewegingen, waarvan 4000 vrachtauto's en ruim 500 bussen. Nog geen 10 procent heeft Broek als bestemming. De dorpsraad heeft dat voortdurend aangekaart. Nu hebben we eindelijk voor elkaar dat we met de provincie werken aan een gezamenlijk plan voor een onderdoorgang. Met een plein en lintbebouwing erboven worden beide dorpsdelen weer met elkaar verbonden. We moeten nog wel geduld oefenen. De planning is 2030.”

Wat moeten we zeker zien?

„Als je de kans krijgt om binnen te kijken: sommige monumentale panden hebben nog de originele muurbeschilderingen en plafonds. Bezienswaardig is ook de dorpskerk uit 1628, gebouwd op de fundamenten van de vroegere, in 1573 door de Spanjaarden in brand gestoken kerk. Het interieur is gedeeltelijk uit de zeventiende eeuw. Een stichting beheert het gebouw. De protestantse

gemeente maakt er gebruik van. De kerk is een ontmoetingsplaats voor het dorp.”

Wat is het mooiste plekje van Broek in Waterland?

„Voor mij de havenkom, 't Havenrak. Als ik van huis kom fietsen, heb ik tussen de bomen door over het water een prachtig zicht op de huizen aan de overkant.”

>>>rd.nl/mooistedorpen

